

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN YLEISEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (suuri jaosto)

13 päivänä syyskuuta 2023*

Yhteinen ulko- ja turvallisuuspolitiikka – Venezuelan tilanteen johdosta toteutettavat rajoittavat toimenpiteet – Kielto myydä, tarjota, siirtää ja viedä tiettyjä tavaroita ja palveluja – Oikeus tulla kuulluksi – Perusteluvollisuus – Tosiseikkojen paikkansapitämättömyys – Ilmeinen arviointivirhe – Kansainvälinen oikeus

Asiassa T-65/18 RENV,

Venezuelan bolivariaaninen tasavalta, asiamiehinään asianajajat F. Di Gianni, P. Palchetti, C. Favilli ja A. Scalini,

kantajana

vastaan

Euroopan unionin neuvosto, asiamiehinään M. Bishop ja A. Antoniadis,

vastaajana,

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (suuri jaosto),

toimien kokoonpanossa: presidentti M. van der Woude sekä tuomarit S. Papasavvas, D. Spielmann, A. Marcoulli, R. da Silva Passos, M. Jaeger, S. Frimodt Nielsen, H. Kanninen, S. Gervasoni, N. Póltorak, I. Reine (esittelevä tuomari), T. Pynnä, E. Tichy-Fisslberger, W. Valasidis ja S. Verschuur,

kirjaaja: hallintovirkamies I. Kurme,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

ottaen huomioon 22.6.2021 annetun tuomion Venezuela v. neuvosto (Kolmanteen valtioon kohdistuva vaikutus) (C-872/19 P, EU:C:2021:507),

ottaen huomioon 3.3.2023 pidetyssä istunnossa esitetyn,

on antanut seuraavan

* Oikeudenkäyntikieli: englanti.

tuomion

- 1 Venezuelan bolivariaaninen tasavalta vaatii SEUT 263 artiklaan perustuvassa kanteessaan kumoamaan ensinnäkin Venezuelan tilanteen johdosta määrättävistä rajoittavista toimenpiteistä 13.11.2017 annetun neuvoston asetuksen (EU) 2017/2063 (EUVL 2017, L 295, s. 21; jäljempänä riidanalainen asetetus) 2, 3, 6 ja 7 artiklan, toiseksi riidanalaisen asetuksen täytäntöönpanosta 6.11.2018 annetun neuvoston täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2018/1653 (EUVL 2018, L 276, s. 1) sitä koskevilta osin ja kolmanneksi Venezuelan tilanteen johdosta määrättävistä rajoittavista toimenpiteistä annetun päätöksen (YUTP) 2017/2074 muuttamisesta 6.11.2018 annetun neuvoston päätöksen (YUTP) 2018/1656 (EUVL 2018, L 276, s. 10) sitä koskevilta osin.

Asian tausta

- 2 Euroopan unionin neuvosto antoi 13.11.2017 päätöksen (YUTP) 2017/2074 Venezuelan tilanteen johdosta määrättävistä rajoittavista toimenpiteistä (EUVL 2017, L 295, s. 60). Ensiksi kyseisessä päätöksessä pääasiallisesti kielletään aseiden, sotilastarvikkeiden tai muiden tarvikkeiden, joita voitaisiin käyttää kansallisiin tukahduttamistoimiin, sekä valvontalaitteiden, -teknologian tai -ohjelmistojen vienti Venezuelaan. Toiseksi siinä kielletään tällaisiin tarvikkeisiin, laitteisiin ja teknologioihin liittyvien rahoituspalvelujen, tekniikoiden tai muunlaisten palvelujen tarjoaminen Venezuelalle. Kolmanneksi siinä säädetään mahdollisuudesta toteuttaa henkilöiden, yhteisöjen ja elinten varojen ja taloudellisten resurssien jäädyttämistä koskevia toimenpiteitä. Päätöksessä 2017/2074 ei ollut sen antamispäivänä vielä ainoakaan henkilön tai yhteisön nimeä.
- 3 Päätöksen 2017/2074 johdanto-osan ensimmäisen perustelukappaleen sanamuodon mukaan se annettiin, koska unioni on syvästi huolissaan demokratian, oikeusvaltion ja ihmisoikeuksien jatkuvasta heikentymisestä Venezuelassa.
- 4 Neuvosto antoi 13.11.2017 myös riidanalaisen asetuksen SEUT 215 artiklan ja päätöksen 2017/2074 perusteella.
- 5 Riidanalaisen asetuksen 2 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Kielletään

- a) [unionin] yhteisessä puolustustarvikeluettelossa, jäljempänä ’yhteinen puolustustarvikeluettelo’, lueteltuihin tavaroihin ja teknologiaan liittyvän teknisen avun, välityspalvelujen ja muiden palvelujen tarjoaminen sekä yhteisessä puolustustarvikeluettelossa lueteltujen tavaroiden ja teknologian toimitus, valmistus, huolto ja käyttö suoraan tai välillisesti Venezuelassa oleville luonnollisille henkilöille tai oikeushenkilöille, yhteisöille tai elimille tai Venezuelassa käytettäväksi;
- b) yhteisessä puolustustarvikeluettelossa lueteltuihin tavaroihin ja teknologiaan liittyvän rahoituksen tai rahoitustuen, mukaan lukien erityisesti avustusten, lainojen ja vientiluottovakuutusten sekä vakuutusten ja jälleenvakuutusten, myöntäminen tällaisten tuotteiden myyntiin, toimittamiseen, siirtoon tai vientiin tai teknisen avun, välityspalvelujen ja muiden palvelujen tarjoamiseen suoraan tai välillisesti Venezuelassa oleville henkilöille, yhteisöille tai elimille tai käytettäväksi Venezuelassa.

– –”

6 Riidanalaisen asetuksen 3 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Kielletään

- a) liitteessä I lueteltujen, unionista tai muualta peräisin olevien laitteiden, joita voitaisiin käyttää sisäisiin tukahduttamistoimiin, myynti, toimitus, siirto tai vienti suoraan tai välillisesti Venezuelassa oleville luonnollisille tai oikeushenkilöille, yhteisöille tai elimille tai käytettäväksi Venezuelassa;
- b) edellä a alakohdassa tarkoitettuihin tarvikkeisiin liittyvän teknisen avun ja välityspalvelujen ja muiden palvelujen toimittaminen suoraan tai välillisesti Venezuelassa oleville luonnollisille henkilöille tai oikeushenkilöille, yhteisöille tai elimille tai käytettäväksi Venezuelassa;
- c) edellä a alakohdassa tarkoitettuihin tarvikkeisiin liittyvän rahoituksen tai rahoitustuen, mukaan lukien erityisesti avustusten, lainojen ja vientiluottovakuutusten sekä vakuutusten ja jälleenvakuutusten, myöntäminen suoraan tai välillisesti Venezuelassa oleville luonnollisille henkilöille tai oikeushenkilöille, yhteisöille tai elimille tai käytettäväksi Venezuelassa.”

7 Riidanalaisen asetuksen 4 artiklassa säädetään, että poiketen siitä, mitä kyseisen asetuksen 2 ja 3 artiklassa säädetään, jäsenvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset voivat antaa asianmukaisiksi katsominsa edellytyksin luvan tiettyihin toimiin.

8 Riidanalaisen asetuksen 6 artiklan sanamuoto on seuraava:

”1. Kielletään liitteessä II lueteltujen, unionista tai muualta peräisin olevien laitteiden, teknologian ja ohjelmistojen myynti, toimitus, siirto tai vienti suoraan tai välillisesti Venezuelassa oleville henkilöille, yhteisöille tai elimille tai käytettäväksi Venezuelassa, jollei liitteessä III mainituilla verkkosivuilla ilmoitettu asianomaisen jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen ole antanut ennakoita lupaa.

2. Liitteessä III mainituilla verkkosivuilla ilmoitetut jäsenvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset eivät saa antaa 1 kohdassa tarkoitettua lupaa, jos niillä on perusteltu syy todeta, että Venezuelan hallinto, julkiset elimet, yhtiöt tai virastot taikka niiden puolesta tai johdolla toimivat henkilöt tai yhteisöt käyttäisivät kyseisiä laitteita, teknologiaa ja ohjelmistoja kansallisiin tukahduttamistoimiin.

3. Liitteessä II luetellaan laitteet, teknologia[t] ja ohjelmistot, jotka on ensisijaisesti tarkoitettu internetin ja puhelinyhteyksien seurantaan ja kuunteluun.

– –”

9 Riidanalaisen asetuksen 7 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jollei liitteessä III tarkoitetuilla verkkosivuilla ilmoitettu asianomaisen jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen ole ennakoita antanut lupaa 6 artiklan 2 kohdan perusteella, kielletään

- a) liitteessä II lueteltuihin laitteisiin, teknologiaan ja ohjelmistoihin ja liitteessä II lueteltujen laitteiden ja teknologian asennukseen, toimitukseen, valmistukseen, huoltoon ja käyttöön sekä liitteessä II lueteltujen ohjelmistojen toimitukseen, asentamiseen, toimintaan tai päivittämiseen liittyvän teknisen avun tai välityspalvelujen tarjoaminen suoraan tai välillisesti Venezuelassa oleville henkilöille, yhteisöille tai elimille tai käytettäväksi Venezuelassa;
- b) liitteessä II lueteltuihin laitteisiin, teknologiaan ja ohjelmistoihin liittyvän rahoituksen tai rahoitustuen myöntäminen suoraan tai välillisesti Venezuelassa oleville henkilöille, yhteisöille tai elimille tai käytettäväksi Venezuelassa;
- c) internetin ja televiestinnän seurantaan tai kuunteluun tarkoitettujen palvelujen tarjoaminen Venezuelan hallinnolle, julkisille elimille, yhtiöille ja virastoille tai niiden puolesta tai johdolla toimiville henkilöille tai yhteisöille taikka niiden eduksi suoraan tai välillisesti.”
- 10 Riidanalaisen asetuksen 8 artiklassa säädetään lisäksi ”[tämän asetuksen] liitteissä IV ja V luetelluille” luonnollisille henkilöille, oikeushenkilöille, yhteisöille tai elimille kuuluvan rahoitusomaisuuden jäädyttämisestä. Kyseisissä liitteissä ei mainittu ainoakaan henkilön tai yhteisön nimeä riidanalaisen asetuksen antamispäivänä.
- 11 Riidanalaisen asetuksen 20 artiklan nojalla rajoittavia toimenpiteitä sovelletaan
- ”a) unionin alueella sen ilmatila mukaan luettuna;
- b) jäsenvaltion lainkäyttövaltaan kuuluvassa ilma-aluksessa tai muussa aluksessa;
- c) unionin alueella tai sen ulkopuolella olevaan jäsenvaltion kansalaiseen;
- d) unionin alueella tai sen ulkopuolella olevaan oikeushenkilöön, yhteisöön tai elimeen, joka on perustettu tai muodostettu jonkin jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti;
- e) oikeushenkilöön, yhteisöön tai elimeen sellaisen liiketoiminnan osalta, joka tapahtuu kokonaan tai osittain unionin alueella.”
- 12 Venezuelan bolivariaaninen tasavalta nosti unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 6.2.2018 toimittamallaan kannekirjelmällä, sellaisena kuin se on muutettuna 17.1.2019 jätetyllä kirjelmällä, kanteen, jossa vaaditaan unionin yleistä tuomioistuinta kumoamaan ensiksi riidanalainen asetus, toiseksi täytäntöönpanoasetus 2018/1653 ja kolmanneksi päätös 2018/1656 siltä osin kuin kyseisten toimien säännökset koskevat Venezuelan bolivariaanista tasavaltaa.
- 13 Neuvosto esitti unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 3.5.2018 jättämällään erillisellä asiakirjalla unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 130 artiklan mukaisen oikeudenkäyntiväitteen.
- 14 Unionin yleinen tuomioistuin totesi 20.9.2019 antamassaan tuomiossa Venezuela v. neuvosto (T-65/18, EU:T:2019:649; jäljempänä alkuperäinen tuomio) riidanalaisesta asetuksesta, että Venezuelan bolivariaaninen tasavalta tarkoitti kanteessaan kyseisen asetuksen 2, 3, 6 ja 7 artiklaa. Tämän jälkeen unionin yleinen tuomioistuin jätti kanteen tutkimatta tältä osin sillä perusteella, että riidanalainen asetus ei koske suoraan Venezuelan bolivariaanista tasavaltaa eikä sillä näin ollen ole asiavaltuutta. Tämän seurauksena unionin yleinen tuomioistuin jätti kanteen tutkimatta

täytäntöönpanoasetuksen 2018/1653 osalta. Kanne jätettiin tutkimatta päätöksen 2017/2074 muuttamisesta annetun päätöksen 2018/1656 osalta sillä perusteella, että Venezuelan bolivariaaninen tasavalta ei ollut vaatinut päätöksen 2017/2074 kumoamista kanteessaan.

- 15 Unionin tuomioistuin katsoi 22.6.2021 antamassaan tuomiossa Venezuela v. neuvosto (Kolmanteen valtioon kohdistuva vaikutus) (C-872/19 P, EU:C:2021:507; jäljempänä valituksen johdosta annettu tuomio) aluksi, että unionin yleinen tuomioistuin on antanut lopullisen ratkaisun Venezuelan bolivariaanisen tasavallan kanteesta siltä osin kuin se koskee täytäntöönpanoasetuksen 2018/1653 ja päätöksen 2018/1656 kumoamista, minkä jälkeen se kumosi alkuperäisen tuomion siltä osin kuin siinä hylättiin kyseinen kanne riidanalaisen asetuksen 2, 3, 6 ja 7 artiklan kumoamista koskevilta osilta.
- 16 Unionin tuomioistuin katsoi, että kyseessä olevat rajoittavat toimenpiteet vaikuttivat suoraan Venezuelan bolivariaanisen tasavallan oikeusasemaan. Näin ollen unionin tuomioistuin hyväksyi ainoan valitusperusteen ja kumosi alkuperäisen tuomion tältä osin.
- 17 Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 61 artiklan ensimmäisen kohdan mukaisesti unionin tuomioistuin katsoi, että sillä oli käytettävissään tarvittavat seikat, jotta se voi lausua lopullisesti Venezuelan bolivariaanisen tasavallan nostaman kanteen tutkittavaksi ottamisesta.
- 18 Siten unionin tuomioistuin yhtäältä katsoi, että Venezuelan bolivariaanisella tasavallalla oli oikeussuojan tarve. Toisaalta se katsoi, että riidanalaisen asetuksen 2, 3, 6 ja 7 artiklan sanamuodosta ilmenee, että näissä säännöksissä säädetty kiellot – sanotun kuitenkin rajoittamatta näissä säännöksissä säädettyjä poikkeus- tai lupatoimenpiteitä, joista ei ollut kyse käsiteltävänä olleessa asiassa – eivät edellytä täytäntöönpanotoimenpiteitä SEUT 263 artiklan neljännessä kohdassa tarkoitetussa merkityksessä.
- 19 Unionin tuomioistuin totesi näin ollen, että ”SEUT 263 artiklan neljännen kohdan kolmannessa osassa tarkoitetut edellytykset täyttyvät” ja että Venezuelan bolivariaanisen tasavallan unionin yleisessä tuomioistuimessa nostama kanne voidaan siis ottaa tutkittavaksi siltä osin kuin siinä vaaditaan riidanalaisen asetuksen 2, 3, 6 ja 7 artiklan kumoamista.
- 20 Unionin tuomioistuin totesi, että oikeudenkäyntikuluista päätetään myöhemmin, ja palautti asian unionin yleiseen tuomioistuimeen asiakysymyksen tutkimista varten.

Asianosaisten vaatimukset asian palauttamisen jälkeen

- 21 Venezuelan bolivariaaninen tasavalta vaatii, että unionin yleinen tuomioistuin
  - kumoaa ensiksi riidanalaisen asetuksen, toiseksi täytäntöönpanoasetuksen 2018/1653 ja kolmanneksi päätöksen 2018/1656 sitä koskevilta osin
  - velvoittaa neuvoston korvaamaan oikeudenkäyntikulut.
- 22 Neuvosto vaatii, että unionin yleinen tuomioistuin
  - hylkää kanteen
  - velvoittaa Venezuelan bolivariaanisen tasavallan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Oikeudellinen arviointi

- 23 Venezuelalaisen bolivariaaninen tasavalta vetoaa kanteensa tueksi neljään kanneperusteeseen, jotka koskevat ensiksi kuulluksi tulemista koskevan oikeuden loukkaamista, toiseksi perusteluvelvollisuuden laiminlyöntiä, kolmanneksi tosiseikkojen paikkansapitämättömyyttä ja ilmeistä arviointivirhettä Venezuelan poliittisen tilanteen osalta ja neljänneksi lainvastaisten vastatoimien toteuttamista ja kansainvälisen oikeuden loukkaamista.

Alustavat huomautukset

Oikeusriidan ulottuvuus

- 24 On muistutettava, että Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 61 artiklassa, jota sovelletaan saman perussäännön 53 artiklan ensimmäisen kohdan nojalla unionin yleiseen tuomioistuimeen, määrätään, että jos muutoksenhaku todetaan aiheelliseksi ja asia palautetaan unionin yleiseen tuomioistuimeen ratkaistavaksi, unionin yleinen tuomioistuin on sidottu unionin tuomioistuimen asiassa ratkaisemiin oikeusseikkoihin. Kun unionin tuomioistuin kumoaa unionin yleisen tuomioistuimen tuomion ja palauttaa asian sille, asia tulee näin ollen unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 215 artiklan nojalla uudelleen vireille unionin yleisessä tuomioistuimessa unionin tuomioistuimen tuomiolla, ja unionin yleisen tuomioistuimen on lausuttava uudelleen kaikista kantajan esittämistä kumoamisperusteista, lukuun ottamatta tuomiolauselman osia, joita unionin tuomioistuin ei ole kumonnut, sekä näiden osien välttämättömänä perustana olevia päätelmiä, koska nämä ovat tulleet oikeusvoimaisiksi (tuomio 18.11.2020, H v. neuvosto, T-271/10 RENV II, EU:T:2020:548, 38 kohta ja tuomio 21.12.2021, Gmina Miasto Gdynia ja Port Lotniczy Gdynia-Kosakowo v. komissio, T-263/15 RENV, ei julkaistu, EU:T:2021:927, 26 kohta).
- 25 Valituksen johdosta annetussa tuomiossa unionin tuomioistuin kumosi alkuperäisen tuomion siltä osin kuin siinä oli jätetty tutkimatta Venezuelan bolivariaanisen tasavallan kanne, joka koskee riidanalaisen asetuksen 2, 3, 6 ja 7 artiklan kumoamista. Lisäksi valituksen johdosta annetun tuomion 75 ja 76 kohdasta käy ilmi, että unionin tuomioistuin on lausunut lopullisesti kanteen tutkittavaksi ottamiseksi siltä osin kuin se koskee kyseisen asetuksen mainittuja artikloita.
- 26 Lisäksi kuten unionin tuomioistuin totesi valituksen johdosta annetun tuomion 20 kohdassa, alkuperäinen tuomio on tullut lainvoimaiseksi siltä osin kuin kyse on kanteen tutkimatta jättämisestä täytäntöönpanoasetuksen 2018/1653 ja päätöksen 2018/1656 osalta.
- 27 Valituksen johdosta annetun tuomion antamisen jälkeen toimitetun vastauksensa 82 kohdassa Venezuelan bolivariaaninen tasavalta toistaa vaatimustensa ensimmäisessä osassa, että täytäntöönpanoasetus 2018/1653 ja päätös 2018/1656 on kumottava. Vaatimusten kyseisen osan, siltä osin kuin se koskee mainittujen toimien kumoamista, tutkittavaksi ottaminen on ratkaistu lopullisesti alkuperäisessä tuomiossa, joten vastauksessa toistettu kyseisten toimien kumoamista koskeva vaatimus on jätettävä tutkimatta.
- 28 Tästä seuraa, että nyt käsiteltävässä asiassa unionin yleisen tuomioistuimen on lausuttava yksinomaan kaikkien niiden kanneperusteiden perusteltavuudesta, jotka Venezuelan bolivariaaninen tasavalta on esittänyt riidanalaisen asetuksen 2, 3, 6 ja 7 artiklan kumoamista koskevan vaatimuksensa tueksi.

Kyseessä olevien rajoittavien toimenpiteiden luonne

- 29 Aluksi on todettava, että sillä, sovelletaanko riidanalaisen asetuksen 2, 3, 6 ja 7 artiklassa säädettyjä rajoittavia toimenpiteitä yksittäistapauksessa vai yleisesti, on ratkaiseva vaikutus paitsi unionin yleisen tuomioistuimen tehtävänä olevan valvonnan luonteeseen ja laajuuteen mutta myös niihin oikeuksiin, joita Venezuelan bolivariaanisella tasavallalla voi olla. Näin ollen on määritettävä, ovatko kyseiset rajoittavat toimenpiteet yleisesti sovellettavia vai koskevatko ne yksittäistapausta.
- 30 Tältä osin on palautettava mieleen, että asetus, jossa otetaan käyttöön rajoittavia toimenpiteitä, voi sisältää yhtäältä yleisesti sovellettavia rajoittavia toimenpiteitä, joiden soveltamisala määritetään viittaamalla objektiivisiin kriteereihin, ja toisaalta yksittäisiä toimenpiteitä, jotka kohdistuvat yksilöityihin luonnollisiin henkilöihin tai oikeushenkilöihin (ks. vastaavasti tuomio 6.9.2018, Bank Mellat v. neuvosto, C-430/16 P, EU:C:2018:668, 55 ja 56 kohta).
- 31 Nyt käsiteltävässä asiassa on todettava, että riidanalaisen asetuksen 2, 3, 6 ja 7 artiklassa säädetyt rajoittavat toimenpiteet ovat SEUT 215 artiklan 1 kohdan mukaisesti toimenpiteitä, joilla kokonaan tai osittain keskeytetään taloussuhteet kolmannen maan kanssa tiettyjen tavaroiden eli laitteiden, joita voitaisiin käyttää sisäisiin tukahduttamistoiimiin, ja viestintälaitteiden, joita voitaisiin käyttää väärin, ja tiettyjen palvelujen osalta. Kyseiset toimenpiteet eivät kohdistu yksilöityihin luonnollisiin henkilöihin tai oikeushenkilöihin vaan niitä sovelletaan objektiivisesti määritettyihin tilanteisiin sekä yleisesti ja abstraktisti määriteltyihin henkilöryhmiin.
- 32 Toisin kuin Venezuelan bolivariaaninen tasavalta väittää, yksinomaan riidanalaisen asetuksen 6 artiklan 2 kohdassa ja 7 artiklan 1 kohdan c alakohdassa olevan maininnan ”Venezuelan hallinto” perusteella ei voida kyseenalaistaa tätä toteamusta. On nimittäin todettava, että kyseisten säännösten kohteena eivät ole Venezuelan bolivariaaninen tasavalta vaan kyseisen asetuksen 6 artiklan 2 kohdan osalta ”Venezuelan hallinto, julkiset elimet, yhtiöt tai virastot taikka niiden puolesta tai johdolla toimivat henkilöt tai yhteisöt” ja saman asetuksen 7 artiklan 1 kohdan c alakohdan osalta ”Venezuelan hallinto, julkiset elimet, yhtiöt tai virastot taikka niiden puolesta tai johdolla toimivat henkilöt tai yhteisöt taikka niiden eduksi suoraan tai välillisesti” eli yleiset ja abstraktit henkilö- ja yhteisöryhmät. Kyseisiä säännöksiä ei siis ole kohdistettu nimenomaan Venezuelan bolivariaaniselle tasavallalle.
- 33 Tämän vuoksi unionin tuomioistuin katsoi valituksen johdosta annetun tuomion 92 kohdassa, että riidanalainen asetus on yleisesti sovellettava ”koska se sisältää sen 2, 3, 6 ja 7 artiklan kaltaisia säännöksiä, joissa kielletään henkilöryhmiä, jolle päätös on osoitettu yleisesti ja abstraktisti, toteuttamasta tiettyjä toimia myös yleisesti ja abstraktisti mainittujen yksiköiden kanssa”.
- 34 Tästä seuraa, että riidanalaisen asetuksen 2, 3, 6 ja 7 artiklassa säädetyt toimenpiteet ovat yleisesti sovellettavia rajoittavia toimenpiteitä.
- 35 Venezuelan bolivariaanisen tasavallan esittämiä kanneperusteita on tutkittava näiden seikkojen valossa.

Ensimmäinen kanneperuste, joka perustuu kuulluksi tulemista koskevan oikeuden loukkaamiseen

- 36 Venezuelän bolivariaaninen tasavalta esittää, että sillä oli oikeus tulla kuulluksi ennen riidanalaisen asetuksen antamista yleisen kansainvälisen oikeuden ja unionin perusperiaatteiden, erityisesti Euroopan unionin perusoikeuskirjan 41 artiklan 2 kohdan a alakohdan, nojalla erityisesti siksi, että sillä on asiavaltuus. Koska kyseessä olevat rajoittavat toimenpiteet vaikuttavat siihen, mikään ei voi olla esteenä tämän oikeuden soveltamiselle nyt käsiteltävässä asiassa.
- 37 Venezuelän bolivariaaninen tasavalta arvostelee erityisesti sitä, että neuvosto antoi riidanalaisen asetuksen antamatta sille tietoa ja kuulematta sitä etukäteen erityisesti väitetyistä Venezuelän perustuslain, demokratian periaatteiden ja ihmisoikeuksien loukkauksista.
- 38 Neuvosto kiistää Venezuelän bolivariaanisen tasavallan argumentaation.
- 39 On todettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan oikeutta tulla kuulluksi, jota on noudatettava tiettyä henkilöä koskevassa hallinnollisessa menettelyssä, vaikka menettelystä ei olisi annettu mitään säännöksiä tai määräyksiä, ei voida laajentaa koskemaan SEU 29 artiklassa ja SEUT 215 artiklassa määrättyä menettelyä, joka johtaa yleisesti sovellettavien toimenpiteiden antamiseen, kuten nyt käsiteltävässä asiassa (ks. tuomio 13.9.2018, Rosneft ym. v. neuvosto, T-715/14, ei julkaistu, EU:C:2018:544, 133 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Missään säännöksessä ei nimittäin velvoiteta neuvostoa ilmoittamaan kaikille yleisesti sovellettavan uuden kriteerin kohteena mahdollisesti oleville henkilöille tämän kriteerin hyväksymisestä (tuomio 17.2.2017, Islamic Republic of Iran Shipping Lines ym. v. neuvosto, T-14/14 ja T-87/14, EU:T:2017:102, 98 kohta).
- 40 Venezuelän bolivariaaninen tasavalta vetoaa perusoikeuskirjan 41 artiklan 2 kohdan a alakohtaan. On kuitenkin todettava, että kyseistä määräystä sovelletaan ”yksittäisiin toimenpiteisiin”, joihin ryhdytään henkilöä vastaan, joten siihen ei voida vedota pääasiassa kyseessä olevan kaltaisen yleisesti sovellettavien toimenpiteiden antamisen yhteydessä.
- 41 Venezuelän bolivariaaninen tasavalta vetoaa lisäksi kansainvälisen tuomioistuimen 25.9.1997 antamaan tuomioon (Gabčíkovo-Nagymaros-hanke (Unkari v. Slovakia), kansainvälisen tuomioistuimen oikeustapauskokoelma 1997, s. 7, 83 ja 84 kohta). Kyseinen tuomio koskee kuitenkin ainoastaan neljännen kanneperusteen yhteydessä tutkittavan vastatoimien toteuttamisen erityistä asiayhteyttä.
- 42 Lisäksi riidanalainen asetus on yleisesti sovellettava toimi, joka heijastaa unionin valintaa kansainvälisen politiikan alalla. SEUT 215 artiklan 1 kohdan perusteella toteutettu taloussuhteiden keskeyttäminen kokonaan tai osittain kolmannen maan kanssa kuuluu nimittäin itse SEU 24 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitetun yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan (YUTP) määritelmän alaan, koska tällainen keskeyttäminen kokonaan tai osittain merkitsee toimenpiteiden antamista vastauksena tiettyyn kansainväliseen tilanteeseen unionin viranomaisten harkinnan mukaan, jotta tällaiseen tilanteeseen voidaan vaikuttaa. Asianomaisen kolmannen maan kuuleminen ennen sellaisen asetuksen antamista, jolla pannaan täytäntöön tällainen ulkopoliittinen valinta, velvoittaisi neuvoston käymään kyseisen maan kanssa kansainvälisiä neuvotteluja muistuttavia keskusteluja, mikä tekisi tyhjäksi kyseistä maata koskevien taloudellisten toimenpiteiden säätämisen tavoitellun vaikutuksen, eli sen painostamisen siinä tarkoituksessa, että se muuttaa käytöstään.

- 43 Lisäksi se seikka, että riidanalaisen asetuksen 2, 3, 6 ja 7 artikla koskevat suoraan Venezuelan bolivariaanista tasavaltaa, ei itsessään anna sille oikeutta tulla kuulluksi (ks. vastaavasti tuomio 14.10.1999, Atlanta v. Euroopan yhteisö, C-104/97 P, EU:C:1999:498, 34 ja 35 kohta ja tuomio 11.9.2002, Alpharma v. neuvosto, T-70/99, EU:T:2002:210, 388 kohta).
- 44 Näin ollen edellä esitetyn perusteella on todettava, että nyt käsiteltävässä asiassa Venezuelan bolivariaaninen tasavalta ei voi vedota oikeuteen tulla kuulluksi riidanalaisen asetuksen 2, 3, 6 ja 7 artiklassa säädettyjen rajoittavien toimenpiteiden osalta.
- 45 Ensimmäinen kanneperuste on siis hylättävä.

Toinen kanneperuste, joka koskee perusteluvelvollisuuden loukkaamista

- 46 Aluksi Venezuelan bolivariaaninen tasavalta esittää, että riidanalaista asetusta ei ole perusteltu riittäväällä tavalla. Sen mukaan kyseiseen asetukseen nimittäin sisältyy epämääräisiä ja yleisiä johdanto-osan perustelukappaleita. Venezuelan bolivariaanisen tasavallan mukaan neuvoston olisi pitänyt esittää yksityiskohtaisemmat perustelut, kun otetaan huomioon rajoittavien toimenpiteiden merkitsemä puuttuminen sen sisäisiin asioihin.
- 47 Toiseksi sen mukaan riidanalaiseen asetukseen, vaikka sitä luettaisiin yhdessä päätöksen 2017/2074 kanssa, ei sisälly eikä siinä luetella näyttöä, joka oikeuttaisi rajoittavien toimenpiteiden säätämisen. Näin ollen Venezuelan bolivariaaninen tasavalta ei voi arvioida rajoittavien toimenpiteiden perusteltavuutta eikä vastata siihen asianmukaisesti.
- 48 Neuvosto kiistää Venezuelan bolivariaanisen tasavallan argumentaation.
- 49 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan perusteluvelvollisuuden laajuus riippuu siitä, minkälaisesta toimesta on kysymys, ja että silloin kun kyseessä ovat toimet, joita on tarkoitus soveltaa yleisesti, riittää, kun perusteluissa osoitetaan yhtäältä kokonaistilanne, joka johti toimen antamiseen, ja toisaalta ne yleiset tavoitteet, jotka toimella aiotaan saavuttaa (tuomio 19.11.1998, Espanja v. neuvosto, C-284/94, EU:C:1998:548, 28 kohta; tuomio 28.3.2017, Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, 120 kohta ja tuomio 17.9.2020, Rosneft ym. v. neuvosto, C-732/18 P, ei julkaistu, EU:C:2020:727, 68 kohta).
- 50 On palautettava mieleen, että toimen perusteluvelvollisuus on olennainen menettelymääräys, joka on erotettava perustelujen aineellisesta paikkansapitävyydestä, mikä liittyy riidanalaisen toimen aineelliseen lainmukaisuuteen (tuomio 14.7.2021, Cabello Rondón v. neuvosto, T-248/18, EU:T:2021:450, 45 kohta (ei julkaistu)).
- 51 Nyt käsiteltävässä asiassa rajoittavien toimenpiteiden antamiseen johtaneen kokonaistilanteen osalta riidanalaisen asetuksen johdanto-osan ensimmäisestä perustelukappaleesta ilmenee, että ”unioni on toistuvasti ilmaissut huolensa demokratian, oikeusvaltion ja ihmisoikeuksien jatkuvasta heikentymisestä Venezuelassa ja kehottanut Venezuelan kaikkia poliittisia toimijoita ja instituutioita työskentelemään rakentavasti, jotta maassa vallitsevaan kriisiin löydetäisiin ratkaisu kunnioittaen kaikilta osin oikeusvaltioperiaatetta ja ihmisoikeuksia, demokraattisia instituutioita ja vallanjakoa”.
- 52 Lisäksi riidanalaisen asetuksen johdanto-osan kolmannesta perustelukappaleesta ilmenee, että se on annettu päätöksen 2017/2074 täytäntöön panemiseksi unionin tasolla. Lisäksi kyseisen asetuksen johdanto-osan toisessa perustelukappaleessa viitataan päätöksessä 2017/2074 oleviin

rajoittaviin toimenpiteisiin, jotka on toistettu riidanalaisen asetuksen 2, 3, 6 ja 7 artiklassa. Näin ollen päätöksessä 2017/2074 esitetyt perusteet, joilla tuettiin kyseisten toimenpiteiden käyttöönottoa, ovat niiden antamisen asiayhteys, minkä Venezuelan bolivariaaninen tasavalta saattoi käsittää lukemalla riidanalaisen asetuksen.

- 53 Päätöksen 2017/2074 johdanto-osan ensimmäisestä perustelukappaleesta siis ilmenee, että unioni oli ”syvästi huolissaan demokratian, oikeusvaltion ja ihmisoikeuksien jatkuvasta heikentymisestä Venezuelassa”, mitä kehitettiin edelleen kyseisen päätöksen johdanto-osan toisesta seitsemänten perustelukappaleesta.
- 54 Lisäksi päätöksen 2017/2074 johdanto-osan kahdeksannen perustelukappaleen mukaan ”väkivallan, liiallisen voimakäytön ja ihmisoikeusloukkausten tai -rikkomusten jatkumisen riskin huomioon ottaen on lisäksi asianmukaista asettaa rajoittavia toimenpiteitä asevientikiellon muodossa ja erityisiä rajoittavia toimenpiteitä sellaisten tarvikkeiden osalta, joita voidaan käyttää kansallisiin tukahduttamistoimiin, ja viestintävälineiden väärinkäytösten ehkäisemiseksi”.
- 55 Näin ollen neuvosto on esitellyt laajasti rajoittavien toimenpiteiden antamiseen johtaneen kokonaistilanteen eikä Venezuelan bolivariaaninen tasavalta voinut jättää sitä huomiotta.
- 56 Rajoittavilla toimenpiteillä tavoitelluista päämääristä päätöksen 2017/2074 johdanto-osan kahdeksannesta perustelukappaleesta käy ilmi, että rajoittavien toimenpiteiden tavoitteena on estää väkivallan, liiallisen voimankäytön ja ihmisoikeusloukkausten tai -rikkomusten jatkumisen riski.
- 57 Lisäksi on todettava, että se, että Venezuelan bolivariaaninen tasavalta pystyi ymmärtämään kyseisten rajoittavien toimenpiteiden antamisen oikeuttavat perusteet, vahvistetaan nyt käsiteltävän kanteen kolmannen kanneperusteen, jossa se on pystynyt yksilöimään näiden toimenpiteiden antamisen perusteena olevat täsmälliset tosiseikat ja riitauttaa niiden paikkansapitävyyden sekä neuvoston tältä osin tekemän arvioinnin, sisällössä. Tästä seuraa, että Venezuelan bolivariaaninen tasavalta on voinut ymmärtää ja riitauttaa niiden perustelujen avulla, joilla perusteltiin riidanalaisen asetuksen 2, 3, 6 ja 7 artiklassa säädetyt rajoittavat toimenpiteet, kyseisten toimenpiteiden perustelut ja unionin yleinen tuomioistuim on voinut tutkia kyseisten perustelujen avulla niiden laillisuuden.
- 58 Toinen kanneperuste on näin ollen hylättävä.

Kolmas kanneperuste, joka koskee tosiseikkojen virheellisyyttä ja ilmeistä arviointivirhettä Venezuelan poliittisen tilanteen osalta

- 59 Venezuelan bolivariaaninen tasavalta korostaa, että kyseessä olevat rajoittavat toimenpiteet on annettu sillä perusteella, että ensiksi Venezuelan viranomaiset ovat loukanneet Venezuelan perustuslakia, oikeusvaltiota ja vallanjakoa, toiseksi poliittisia vastustajia on vangittu Venezuelassa ja demokratian periaatteita on loukattu ja kolmanneksi Venezuelan viranomaiset ovat loukanneet ihmisoikeuksia. Kyseisiin loukkauksiin kuuluu Venezuelan poliisin ja asevoimien liiallinen voimankäyttö ja julkista mielenosoittamista koskevan oikeuden rajoittaminen. Venezuelan bolivariaaninen tasavalta riitauttaa neuvoston näitä seikkoja koskevan arvioinnin.
- 60 Erityisesti yhtäältä Venezuelan bolivariaaninen tasavalta moittii niiden tosiseikkojen paikkansapitämättömyyttä, joihin neuvosto vetoaa.

- 61 Toisaalta se riitauttaa neuvoston näitä tosiseikkoja koskevan arvioinnin suhteessa Venezuelan poliittiseen tilanteeseen.
- 62 Neuvosto kiistää Venezuelan bolivariaanisen tasavallan argumentaation.
- 63 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan sellaisten yleisten sääntöjen osalta, joilla määritellään rajoittavia toimenpiteitä koskevat yksityiskohdat, neuvostolla on laaja harkintavalta siltä osin, mitä seikkoja se ottaa huomioon määrätessään tällaisia taloudellisia ja varoihin kohdistuvia seuraamuksia SEUT 215 artiklan perusteella EU-sopimuksen V osaston 2 luvun, erityisesti SEU 29 artiklan, nojalla tehdyn päätöksen mukaisesti. Koska unionin tuomioistuimet eivät voi korvata omalla arvioinnillaan neuvoston arviointia, joka koskee sellaisia todisteita, tosiseikkoja ja olosuhteita, joilla tällaisten toimenpiteiden antaminen voidaan oikeuttaa, niiden suorittaman valvonnan on rajoitettava menettelyä ja perusteluja koskevien sääntöjen noudattamisen ja tosiseikkojen aineellisen paikkansapitävyyden sekä sen tarkastamiseen, ettei tosiseikkojen arvioinnissa ole tehty ilmeistä virhettä ja ettei harkintavaltaa ole käytetty väärin. Tämä rajoitettu valvonta koskee erityisesti sellaisten tarkoituksenmukaisuuteen liittyvien näkökohtien arviointia, joihin tällaiset toimenpiteet perustuvat (ks. tuomio 25.1.2017, *Almaz-Antey Air and Space Defence v. neuvosto*, T-255/15, ei julkaistu, EU:T:2017:25, 95 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen; ks. vastaavasti myös tuomio 13.9.2018, *Rosneft ym. v. neuvosto*, T-715/14, ei julkaistu, EU:T:2018:544, 155 kohta).
- 64 Tästä seuraa, että unionin tuomioistuinten toteuttama tosiseikkojen arviointia koskeva valvonta rajoittuu ilmeisen arviointivirheen tutkimiseen. Sitä vastoin tosiseikkojen paikkansapitävyyden tutkiminen edellyttää väitettyjen tosiseikkojen ja riittävän vankan tosiseikaston olemassaolon tarkastamista, joten näitä koskeva tuomioistuINVALVONTA ei rajoitu tosiseikkojen abstraktin todennäköisyyden arviointiin (ks. vastaavasti ja analogisesti tuomio 14.7.2021, *Cabello Rondón v. neuvosto*, T-248/18, EU:T:2021:450, 64 kohta (ei julkaistu)).
- 65 Tältä osin on muistutettava, että nyt käsiteltävässä asiassa riidanalaisen asetuksen 2, 3, 6 ja 7 artiklassa toistetaan pääasiallisesti päätöksen 2017/2074 1, 3 ja 5 artiklassa ilmaistu unionin poliittinen kanta, jotta se pannaan täytäntöön unionin tasolla. Kuten edellä 52 ja 56 kohdassa on todettu, riidanalaisella asetuksella säädettyjen rajoittavien toimenpiteiden arvioinnissa on otettava huomioon päätöksessä 2017/2074 ja erityisesti sen johdanto-osan kahdeksannessa perustelukappaleessa todetut kyseisten toimenpiteiden antamisen perusteet.
- 66 Edellä 53 ja 54 kohdassa toistetuista kyseisen päätöksen johdanto-osan ensimmäisestä ja kahdeksannesta perustelukappaleesta käy siis ilmi, että riidanalaisen asetuksen 2, 3, 6 ja 7 artiklassa, luettuna päätöksen 2017/2074 johdanto-osan kyseisten perustelukappaleiden valossa, säädettyjen rajoittavien toimenpiteiden perusteena ovat demokratian, oikeusvaltion ja ihmisoikeuksien jatkuva heikentyminen Venezuelassa sekä väkivallan, liiallisen voimankäytön ja ihmisoikeusloukkausten tai -rikkomusten ilmeneminen, joiden jatkumista on ehkäistävä kyseisten rajoittavien toimenpiteiden avulla. Näin ollen kyseisten toimenpiteiden lainmukaisuutta on tarkasteltava tässä nimenomaisessa asiayhteydessä.
- 67 Aluksi tosiseikkojen aineellisen paikkansapitävyyden osalta neuvosto esittää vastineessaan tietyn määrän näyttöä, jolla voidaan osoittaa riidanalaisen asetuksen 2, 3, 6 ja 7 artiklassa säädettyjen rajoittavien toimenpiteiden antamisen perusteena olleiden tosiseikkojen paikkansapitävyyden.
- 68 Ensiksi neuvosto vetoaa Human Rights Watchin 12.9.2017 esittämään vetoamukseen, että unioni toteuttaisi ”toimenpiteitä vastauksena Venezuelan ihmisoikeusloukkauksiin”.

- 69 Toiseksi se lainaa Amerikan valtioiden ihmisoikeustoimikunnan 31.8.2017 päivättyä lehdistötiedotetta.
- 70 Kolmanneksi se tukeutuu Amerikan valtioiden järjestön (OAS) 19.7.2017 päivättyyn kertomukseen.
- 71 Neljänneksi neuvosto vetoaa OASin 25.9.2017 päivättyyn kertomukseen.
- 72 Pääasiallisesti kyseisessä näytössä, joka on lähtöisin uskottavista lähteistä, viitataan yksityiskohtaisesti Venezuelan bolivariaanisen tasavallan hallinnon raakoihin tukahduttamistoimiin, jotka kohdistuvat toisinajattelijoihin ja hallinnon vastustajiin. Ne liittyvät erityisesti vastustajien laajamittaisiin pidätyksiin, siviilien haastamiseen sotilastuomioistuihin, mielenosoittajiin kohdistuvaan vakavaan väkivaltaan ja lukuisiin surmiin, kidutuksena pidettävään pidätettyjen pahoinpitelyyn, toistuviin hyökkäyksiin kansalliskokousta vastaan, rauhanomaista mielenosoittamista, äänioikeutta sekä ilmaisunvapautta koskevan oikeuden loukkaamiseen erityisesti toimittajiin kohdistuvien hyökkäysten ja vangitsemisten avulla. Lisäksi hallitus ilmoitti aseiden jakelusta siviiliryhmittymille ja kannusti niitä hyökkäämään mielenosoittajia vastaan. Seuraavaksi neuvoston esittämästä näytöstä käy myös ilmi, että Venezuelan yleinen valtakunnansyyttäjä erotettiin virasta 5.8.2017, kun hän tutki muun muassa turvallisuusjoukkojen väitettyä mielenosoittajia kohti ampumista, häntä kiellettiin poistumasta Venezuelasta ja hänen tilinsä jäädytettiin. Lisäksi perustuslakia säättävä kansalliskokous loi komission, jota kansalaisjärjestöt ovat pitäneet toisinajattelijoiden vainoamisjärjestelmänä. Lopuksi OAS on lainannut julistuksia, jotka teki Venezuelan bolivariaanisen tasavallan silloinen presidentti, joka vaati 24.6.2017 asevoimien edessä: ”Mitä tapahtuisi, jos [Venezuelan yhdistynyt sosialistipuolue] kutsuisi siviilien ja sotilaiden aseistettuun kansannousuun hallituksen vastustajien johtajien pidättämiseksi, kansalliskokouksen hajottamiseksi[?]” Lisäksi silloinen presidentti totesi 27.6.2017 perustuslakia säättävän kansalliskokouksen promootiotilaisuudessa: ”Jos Venezuela vaipuisi kaaokseen ja väkivaltaan ja jos bolivariaaninen vallankumous tuhottaisiin, me kävisimme taisteluun [emmekä] luovuttaisi koskaan; mitä emme ole saavuttaneet äänillä, me saavutamme aseina.”
- 73 Venezuelan bolivariaaninen tasavalta esittää vastauksessaan neuvoston kuvailemat seikat kiistääkseen tietyn määrän näyttöä, erityisesti Yhdistyneissä kansakunnissa laaditun kertomuksen, sen ihmisoikeusneuvoston tekemän päätöksen ja sen yleiskokouksen antamia päätöslauselmia.
- 74 Tältä osin on todettava, että lähes koko kyseinen näyttö ei liity Venezuelan bolivariaaniseen tasavaltaan eikä varsinkaan kyseisen maan tapahtumiin. Ainoa Venezuelan bolivariaanisen tasavallan esiin nostama näyttö, joka koskee kyseistä valtiota, koskee Venezuelan taloudellista ja humanitaarista tilannetta vuonna 2021. Venezuelan bolivariaaninen tasavalta ei ole myöskään yksilöinyt mainitussa näytössä olevia tietoja, jotka voisivat kyseenalaistaa neuvoston esiin nostamien tosiseikkojen paikkansapitävyyden.
- 75 Lisäksi sen osoittamiseksi, että Venezuelan toimielimet ja oikeusviranomaiset ovat olleet erittäin aktiivisia tehtyihin väärinkäytöksiin ja rikkomuksiin puuttumisessa, Venezuelan bolivariaaninen tasavalta vetoaa lisäksi kahteen hallinnon sisäiseen kertomukseen, joita mikään muu kyseisen hallinnon ulkopuolisesta lähteestä peräisin oleva näyttö ei tue, ja joiden näyttöarvoa on pidettävä tämän vuoksi heikkona (ks. vastaavasti tuomio 3.2.2021, Ilunga Luyoyo v. neuvosto, T-124/19, ei julkaistu, EU:T:2021:63, 110 kohta). Lisäksi Venezuelan bolivariaaninen tasavalta ei ole istunnossa eikä kirjelmässään myöskään tukeutunut mihinkään kansainväliseen lähteeseen, joka

- voisi tukea sen näkemystä. Joka tapauksessa on todettava pääasiallisesti, että kyseiset kertomukset perustuvat Venezuelan syyttäjäviranomaisen toimenpiteisiin, jotka toteutettiin valtakunnansyyttäjän, jonka – kuten edellä 72 kohdasta käy ilmi – Venezuelan hallinto erotti 5.8.2017 ja johon kohdistettiin rajoittavia toimenpiteitä, johdolla. Mainituissa kertomuksissa ei myöskään viitata maan sisäisten tutkimusten mahdollisiin tuloksiin eikä siihen, että kyseiset tutkimukset koskivat Venezuelan turvallisuusjoukkoihin kuuluvia vastuuhenkilöitä.
- 76 Näin ollen on katsottava, että Venezuelan bolivariaaninen tasavalta ei ole osoittanut, että riidanalaisen asetuksen 2, 3, 6 ja 7 artiklassa säädettyjen rajoittavien toimenpiteiden antamisen perusteena olevat tosiseikat olisivat aineellisesti paikkansapitämättömiä. Neuvoston esittämät tosiseikat perustuvat vankkaan tosiseikastoon, jota Venezuelan bolivariaaninen tasavalta ei olen pystynyt kyseenalaistamaan.
- 77 Toiseksi neuvoston toteuttamasta Venezuelan bolivariaanisen tasavallan poliittista tilannetta koskevasta arvioinnista niiden tosiseikkojen perusteella, jotka ovat kyseessä olevien rajoittavien toimenpiteiden antamisen perustana, Venezuelan bolivariaaninen tasavalta esittää edellä 73 kohdassa kuvatun näytön, joka sen mukaan kuvaa kyseisen maan sisäistä tilannetta. Kuitenkaan se esitä yksityiskohtia niiden merkityksellisyydestä tai päätelmistä, jotka siitä olisi tehtävä. Sen argumentit ja mainittu näyttö voidaan siis kiistää riidanalaisen asetuksen 2, 3, 6 ja 7 artiklassa säädettyjen rajoittavien toimenpiteiden antamisen tarkoituksenmukaisuuden osalta.
- 78 Kuten edellä 63 kohdassa olevasta oikeuskäytännöstä käy ilmi, unionin tuomioistuin harjoittaa tältä osin rajoitettua valvontaa. On korostettava, että kun otetaan huomioon SEU 29 artikla, jonka nojalla neuvosto voi tehdä ”päätökset, joissa määritellään unionin lähestymistapa tiettyyn maantieteelliseen tai aihekohtaiseen kysymykseen”, yhtäältä riidanalaisella asetuksella on yleinen soveltamisala, joka heijastaa unionin YUTP:hen liittyvää kysymystä koskevaa kantaa, ja toisaalta unionin yleisen tuomioistuimen tehtävänä ei ole korvata omalla asialla koskevalla arvioinnillaan neuvoston tekemää arviointia tästä kysymyksestä. Erityisesti neuvostolla on laaja poliittinen harkintavalta kyseisen unionin kannan määrittelyssä (ks. vastaavasti tuomio 1.3.2016, National Iranian Oil Company v. neuvosto, C-440/14 P, EU:C:2016:128, 77 kohta).
- 79 Lisäksi on hylättävä Venezuelan bolivariaanisen tasavallan argumentit, jotka koskevat kansallisia säännöksiä, joissa taataan oikeus osoittaa mieltä rauhanomaisesti, tai sen väitettyä yhteistyötä ihmisoikeusjärjestelmää lujittavien kansainvälisten järjestelmien kanssa.
- 80 Nimittäin nyt käsiteltävässä asiassa ei ollen kyse siitä, takaavatko voimassa olevat säädökset muodollisesti ihmisoikeuksien noudattamisen Venezuelassa. Vaikka kyseisiä säädöksiä ei voida sivuuttaa, kuten edellä 72 kohdasta käy ilmi, neuvosto käytti perusteenaan uskottavia ja luotettavia tietoja Venezuelan tilanteen arvioinnissa. Neuvosto saattoi näiden tietojen perusteella katsoa, että riidanalaisen asetuksen antamispäivänä väkivalta, liiallinen voimankäyttö, ihmisoikeusloukkaukset ja demokratian heikentäminen Venezuelassa oli näytetty riittävällä tavalla toteen ja oli vaara, että tällaiset tapahtumat toistuvat. Näin ollen neuvosto saattoi katsoa ilmeistä arviointivirhettä tekemättä, että Venezuelassa oli loukattu demokratiaa, oikeusvaltiota ja ihmisoikeuksia (ks. edellä 66 kohta).
- 81 Näin ollen on hylättävä Venezuelan bolivariaanisen tasavallan argumentit, jotka liittyvät kyseisen maan poliittista tilannetta koskevaan ilmeiseen arviointivirheeseen.
- 82 Edellä esitetyn perusteella kolmas kanneperuste on hylättävä.

Neljäs kanneperuste, joka koskee lainvastaisten vastatoimien toteuttamista ja kansainvälisen oikeuden loukkaamista

- 83 Venezuelan bolivariaaninen tasavalta väittää, että riidanalaisessa asetuksessa säädetään lainvastaisia sitä koskevia vastatoimia, ja näin loukataan kansainvälistä tapaoikeutta ja Maailman kauppajärjestön (WTO) sopimuksia. Sen mukaan unioni nimittäin vastasi kyseisellä asetuksella väitettyihin demokratian periaatteiden ja Venezuelan perustuslain loukkauksiin. Tästä syystä unionin päätti keskeyttää WTO-sopimusten mukaiset velvoitteensa. Lisäksi Venezuelan bolivariaanisen tasavallan mukaan määrätty kauppasaarto ei ole oikeasuhtainen ja se merkitsee puuttumista Venezuelan bolivariaanisen tasavallan sisäisiin asioihin. Lisäksi neuvoston olisi pitänyt ottaa huomioon rajoittavat toimenpiteet, jotka Yhdysvallat oli aikaisemmin kohdistanut Venezuelan bolivariaaniseen tasavaltaan.
- 84 Venezuelan bolivariaaninen tasavalta väittää, että vaikka siihen kohdistetut rajoittavat toimenpiteet eivät olisi vastatoimia, kuten neuvosto väittää, neuvosto ei voinut antaa kyseisiä rajoittavia toimenpiteitä ilman Yhdistyneiden kansakuntien turvallisuusneuvoston ennakkolupaa. Sen mukaan tällaiset yksipuoliset toimenpiteet ovat kansainvälisen oikeuden vastaisia, mikä käy ilmi Yhdistyneiden kansakuntien yleiskokouksen päätöslauselmista, eikä neuvostolla ollut toimivaltaa niiden antamiseen.
- 85 Neuvosto kiistää Venezuelan bolivariaanisen tasavallan argumentaation.
- 86 Nyt käsiteltävässä asiassa Venezuelan bolivariaaninen tasavalta vetoaa ensiksi väitettyyn kansainvälisen tapaoikeuden rikkomiseen sillä perusteella, että neuvosto on toteuttanut lainvastaisia vastatoimia, mikä merkitsee siis sen sisäisiä asioita koskevan puuttumattomuusperiaatteen rikkomista, kyseessä olevat rajoittavat toimenpiteet on annettu ilman Yhdistyneiden kansakuntien neuvoston ennakkolupaa ja suhteellisuusperiaatetta on väitetyksi loukattu.
- 87 Tältä osin on muistutettava, että – kuten SEU 3 artiklan 5 kohdasta ilmenee – unioni edistää osaltaan kansainvälisen oikeuden tarkkaa noudattamista ja kehittämistä. Niinpä sen on toimen antaessaan noudatettava koko kansainvälistä oikeutta, mukaan lukien kansainvälinen tapaoikeus, joka sitoo unionin toimielimiä (tuomio 21.12.2011, Air Transport Association of America ym., C-366/10, EU:C:2011:864, 101 kohta; ks. vastaavasti myös tuomio 3.9.2008, Kadi ja Al Barakaat International Foundation v. neuvosto ja komissio, C-402/05 P ja C-415/05 P, EU:C:2008:461, 291 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 88 On huomattava, että oikeussubjekti voi vedota kansainvälisen tapaoikeuden periaatteisiin, jotta unionin tuomioistuimien tutkisi unionin toimen pätevyuden, siltä osin kuin yhtäältä kyseiset periaatteet voivat kyseenalaistaa unionin toimivallan antaa kyseinen toimi ja toisaalta kyseessä oleva toimi voi vaikuttaa oikeuksiin, jotka oikeussubjektilla on unionin oikeuden nojalla, tai synnyttää tälle unionin oikeuden mukaisia velvollisuuksia (tuomio 21.12.2011, Air Transport Association of America ym., C-366/10, EU:C:2011:864, 107 kohta).
- 89 On kuitenkin todettava, että koska kansainvälisen tapaoikeuden periaate ei ole yhtä täsmällinen kuin kansainvälisen sopimuksen määräys, tuomioistuimen harjoittaman valvonnan on välttämättä kohdistuttava yksinomaan siihen, ovatko unionin toimielimet kyseessä olevan toimen antaessaan arvioineet kyseisten periaatteiden soveltamisedellytyksiä ilmeisen väärin (tuomio 21.12.2011, Air Transport Association of America ym., C-366/10, EU:C:2011:864, 110 kohta).

90 Nyt käsiteltävässä asiassa neuvoston väitetystä lainvastaisten vastatoimien säätämisestä on palautettava mieleen, että YK:n kansainvälisen oikeuden toimikunnan vuonna 2001 antamien valtioiden vastuuta kansainvälisen oikeuden vastaisista teoista koskevien artiklaluonnosten 49 artiklassa, joka koskee vastatoimien kohdetta ja rajoja, säädetään seuraavaa:

”1. Vahinkoa kärsinyt valtio voi ryhtyä vastatoimiin kansainvälisen oikeuden vastaisesta teosta vastuussa olevaa valtiota vastaan ainoastaan, jotta kyseinen valtio velvoitetaan täyttämään sille toisen osan nojalla kuuluvat velvoitteet.

2. Vastatoimet rajoitetaan vastuussa olevaa valtiota koskevia toimenpiteitä toteuttavan valtion kansainvälisten velvoitteiden väliaikaiseen täyttämättä jättämiseen.

3. Vastatoimet on mahdollisuuksien mukaan toteutettava siten, että kyseessä olevien velvoitteiden täyttäminen voidaan aloittaa uudelleen.”

91 Tässä yhteydessä on palautettava mieleen, kuten edellä 53 ja 56 kohdassa olevasta käy ilmi, että riidanalainen asetus on annettu demokratian, oikeusvaltion ja ihmisoikeuksien Venezuelassa tapahtuvaan jatkuvaan heikentymiseen vastaamisen asiayhteydessä väkivallan, liiallisen voimankäytön ja ihmisoikeusloukkausten tai -rikkomusten jatkumisen riskin estämiseksi. Riidanalaisessa asetuksessa eikä päätöksessä 2017/2074, jonka täytäntöönpano kyseisellä asetuksella taataan, viitata Venezuelan bolivariaaninen tasavallan tekemään kansainvälisen oikeuden säännön rikkomiseen tai unionin toteuttamaan Venezuelan bolivariaanista tasavaltaa koskevan kansainvälisen velvoitteen väliaikaiseen täyttämättä jättämiseen. Kuten neuvosto perustellusti toteaa, riidanalaisen asetuksen 2, 3, 6 ja 7 artiklassa säädettyjen rajoittavien toimenpiteiden tavoitteena ei siis ole vastata Venezuelan bolivariaanisen tasavallan tekemään kansainvälisen oikeuden vastaiseen tekoon jättämällä väliaikaisesti täyttämättä unionin kansainvälisiä velvoitteita. Lisäksi unioni ei ole jättänyt kansainvälisen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaisia tällaisen täyttämättä jättämisen tiedoksi antamista koskevia instrumentteja (ks. vastaavasti tuomio Gabčíkovo-Nagymaros-hanke (Unkari v. Slovakia), kansainvälisen tuomioistuimen oikeustapauskokoelma 1997, s. 7, 84 kohta). Lisäksi vastauksena unionin yleisen tuomioistuimen istunnossa esittämään kysymykseen Venezuelan bolivariaaninen tasavalta esitti, että se ei ollut tehnyt mitään kansainvälisen oikeuden vastaista tekoa eivätkä riidanalaiset toimet näin ollen olleet vastatoimia.

92 Tästä seuraa, että riidanalaisen asetuksen 2, 3, 6 ja 7 artiklassa säädettyt rajoittavat toimenpiteet eivät ole valtioiden vastuuta kansainvälisen oikeuden vastaisista teoista koskevien artiklaluonnosten 49 artiklassa tarkoitettuja vastatoimia. Näin ollen väitetty Venezuelan bolivariaanisen tasavallan sisäisiä asioita koskeva puuttumattomuusperiaatteen rikkominen on hylättävä.

93 Näin ollen Venezuelan bolivariaanisen tasavallan argumentti, joka koskee kansainvälisen tuomioistuimen 25.9.1997 antamaa tuomiota (Gabčíkovo-Nagymaros-hanke (Unkari v. Slovakia), kansainvälisen tuomioistuimen oikeustapauskokoelma 1997, s. 7, 83 ja 84 kohta), jonka mukaan kolmannella valtiolla on oikeus saada tieto ennen kuin toinen valtio antaa vastatoimia, on tehoton, koska riidanalaisen asetuksen 2, 3, 6 ja 7 artikla eivät ole kansainvälisen tapaoikeuden säännöissä tarkoitettuja vastatoimia.

94 Näin ollen Venezuelan bolivariaanisen tasavallan argumentit, jotka koskevat kansainvälisen tapaoikeuden rikkomista väitetyn lainvastaisten vastatoimien toteuttamisen perusteella, on hylättävä.

- 95 Toiseksi argumentista, joka koskee kyseessä olevien rajoittavien toimenpiteiden antamista ilman Yhdistyneiden kansakuntien turvallisuusneuvoston ennakkolupaa, on palautettava mieleen, että minkään SEU 29 artiklassa ja SEUT 215 artiklassa olevan perusteella ei voida katsoa, että näissä säännöksissä unionille annettu toimivalta rajoittuisi Yhdistyneiden kansakuntien turvallisuusneuvoston päättämien toimenpiteiden täytäntöönpanoon. Päinvastaisesti perussopimusten kyseisissä määräyksissä annetaan neuvostolle toimivalta antaa toimia, joihin sisältyy itsenäisiä, Yhdistyneiden kansakuntien turvallisuusneuvoston erityisesti suosittelemista toimenpiteistä erillisiä rajoittavia toimenpiteitä (ks. vastaavasti tuomio 13.9.2018, Rosneft ym. v. neuvosto, T-715/14, ei julkaistu, EU:T:2018:544, 159 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 96 Lisäksi on todettava, että kansainvälisen tuomioistuimen perussäännön 38 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaan kansainvälisen tapaoikeuden edellytyksenä on ”yleinen käytäntö, jonka on hyväksytty olevan oikeutta”. Venezuelan bolivariaaninen tasavalta ei kuitenkaan ole osoittanut, että olisi olemassa tällainen yleinen käytäntö, joka velvoittaa hankkimaan Yhdistyneiden kansakuntien turvallisuusneuvoston ennakkoluvan ennen kuin neuvosto antaa rajoittavia toimenpiteitä.
- 97 Sekä Venezuelan bolivariaanisen tasavallan tarkoittamat Yhdistyneiden kansakuntien yleiskokouksen päätöslauselmat että ihmisoikeusneuvoston päätöslauselmat on annettu huomattavalla vastaisten äänen ja äänestämistä pidättäytymisten määrällä; näin toimivat erityisesti unionin jäsenvaltiot. Näin ollen päätöslauselmien, joita Venezuelan bolivariaaninen tasavalta käyttää perusteenaan, ei voida katsoa heijastavan ”yleistä käytäntöä, jonka on hyväksytty olevan oikeutta”.
- 98 Näin ollen Venezuelan bolivariaanisen tasavallan argumentit, joiden mukaan neuvostolla ei ollut toimivaltaa antaa riidanalaista asetusta ilman Yhdistyneiden kansakuntien turvallisuusneuvoston ennakkolupaa, on hylättävä.
- 99 Kolmanneksi väitetyn suhteellisuusperiaatteen loukkaamisen osalta vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan kyseinen periaate kuuluu unionin oikeuden yleisiin periaatteisiin ja se edellyttää, että kyseessä olevan säännösten legitiimit tavoitteet ovat toteutettavissa unionin oikeuden säännöksessä säädettyjen keinojen avulla ja että näillä keinoilla ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen näiden tavoitteiden saavuttamiseksi (ks. tuomio 3.2.2021, Ilunga Luyoyo v. neuvosto, T-124/19, ei julkaistu, EU:T:2021:63, 193 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 100 Lisäksi on muistutettava yhtäältä, että unionin tuomioistuin on todennut suhteellisuusperiaatteen noudattamista koskevasta tuomioistuinvalvonnasta, että unionin lainsäätäjällä on katsottava olevan laaja harkintavalta aloilla, joilla siltä edellytetään poliittisten, taloudellisten ja sosiaalisten valintojen tekemistä ja joilla sen on suoritettava monitahoisia arviointeja. Se on päätellyt tämän perusteella, että näillä aloilla toteutettu toimenpide voidaan katsoa lainvastaiseksi ainoastaan, jos kyseinen toimenpide on ilmeisen soveltumaton toimivaltaisen toimielimen tavoitteleman päämäärän saavuttamiseen (tuomio 28.3.2017, Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, 146 kohta).
- 101 Tältä osin on todettava, että yhtäältä rajoittavien toimenpiteiden, joilla kielletään laitteiden ja tarvikkeiden, joita voitaisiin käyttää sisäisiin tukahduttamistoiimiin, ja kyseisiin laitteisiin ja tarvikkeisiin sekä puolustustarvikkeisiin liittyvien palvelujen myynti, toimitus, siirto tai vienti, ja toisaalta tavoitellun päämäärän, joka on estää väkivallan, liiallisen voimankäytön ja ihmisoikeusloukkausten tai -rikkomusten jatkumisen riski, välillä on järkevä suhde.

- 102 Toisaalta riidanalaisen asetuksen 2, 3, 6 ja 7 artiklassa säädettyt rajoittavat toimenpiteet on rajoitettu pääasiassa siihen, että kielletään laitteiden ja tarvikkeiden, joita voitaisiin käyttää sisäisiin tukahduttamistoimiin, ja kyseisiin laitteisiin ja tarvikkeisiin sekä puolustustarvikkeisiin liittyvien palvelujen myynti, toimitus, siirto tai vienti Venezuelassa oleville luonnollisille henkilöille tai oikeushenkilöille, yhteisöille tai elimille tai käytettäväksi Venezuelassa. Riidanalaisen asetuksen 4, 6 ja 7 artiklassa säädetään lisäksi, että jäsenvaltioiden toimivaltaisilla viranomaisilla on mahdollisuus myöntää tiettyjä lupia kyseessä olevista rajoittavista toimenpiteistä poiketen. Näin ollen kyseiset toimenpiteet eivät ole ilmeisen soveltumattomia eikä niillä ylitetä sitä, mikä on tarpeen tavoitellun päämäärän saavuttamiseksi.
- 103 Näin ollen suhteellisuusperiaatetta ei loukattu.
- 104 Tästä seuraa, että kaikki Venezuelan bolivariaanisen tasavallan argumentit, jotka koskevat kansainvälisen tapaoikeuden rikkomista, on hylättävä.
- 105 Toiseksi yhtäältä Venezuelan bolivariaaninen tasavalta ei väitä, että riidanalaisessa asetuksessa viitattaisiin nimenomaisesti WTO:n sopimusten määräyksiin. Tältä osin kyseisessä asetuksessa ei ole minkäänlaista viittausta kyseisiin sopimuksiin.
- 106 Toisaalta Venezuelan bolivariaaninen tasavalta ei ole esittänyt, millä toimilla tai missä yhteydessä unionin tarkoituksena olisi ollut panna täytäntöön WTO:n yhteydessä hyväksymänsä erityinen velvoite.
- 107 Riidanalaisella asetuksella määrättyjen rajoitusten yhteensopivuudesta tullitariffeja ja kauppaa koskevan yleissopimuksen (GATT-sopimus) kanssa on todettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan WTO-sopimukset eivät luonteensa ja rakenteensa vuoksi lähtökohtaisesti kuulu niihin normeihin, joihin nähden unionin tuomioistuin valvoo unionin toimielinten toimien lainmukaisuutta. Unionin tuomioistuimen on valvottava unionin toimen lainmukaisuutta WTO:n sääntöihin nähden vain, jos unionin tarkoituksena on ollut panna täytäntöön WTO:n yhteydessä hyväksymänsä erityinen velvoite taikka jos kyseisessä toimessa nimenomaisesti viitataan WTO-sopimusten tiettyihin määräyksiin (ks. tuomio 13.9.2018, PSC Prominvestbank v. neuvosto, T-739/14, ei julkaistu, EU:T:2018:547, 133 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen; ks. vastaavasti myös tuomio 22.6.1989, Fediol v. komissio, 70/87, EU:C:1989:254, 19–22 kohta ja tuomio 7.5.1991, Nakajima v. neuvosto, C-69/89, EU:C:1991:186, 29–32 kohta).
- 108 Näin ollen Venezuelan bolivariaanisen tasavallan argumentit, jotka koskevat WTO-sopimusten rikkomista, on hylättävä perusteettomina.
- 109 Kolmanneksi Venezuelan bolivariaaninen tasavalta väittää, että neuvoston antamalla toimenpiteillä on vaikutuksia sen alueella eli unionin alueen ulkopuolella. Näin ollen sekä arviointi, jonka neuvosto teki Venezuelan tilanteesta pyrkiessään osoittamaan, että Venezuelan bolivariaanisessa tasavallassa on rikottu oikeutta, että tämän arvioinnin seurauksena annetut toimenpiteet merkitsevät ekstraterritoriaalisen toimivallan käyttämistä. Kuten kansainvälinen tuomioistuin on useaan otteeseen korostanut, ekstraterritoriaalisen toimivallan käyttäminen on selvästi kansainvälisen oikeuden vastaista. Venezuelan bolivariaaninen tasavalta viittaa erityisesti kansainvälisen tuomioistuimen 14.2.2002 antamaan tuomioon (11.4.2000 annettu pidätysmääräys (Kongon demokraattinen tasavalta v. Belgia), kansainvälisen tuomioistuimen oikeustapauskokoelma 2002, s. 3).

- 110 Tältä osin on todettava, että SEU 29 artiklan nojalla neuvosto voi tehdä ”päätökset, joissa määritellään unionin lähestymistapa tiettyyn maantieteelliseen tai aihekohtaiseen kysymykseen”. Tässä artiklassa täsmennetään, että ”jäsenvaltiot varmistavat, että niiden kansallinen politiikka on unionin kantojen mukaista”. Lisäksi SEUT 215 artiklan 1 kohdassa määrätään, että neuvosto voi tehdä päätöksen, jossa ”on päätetty kokonaan tai osittain keskeyttää talous- ja rahoitussuhteet yhden tai useamman kolmannen maan kanssa taikka vähentää niitä”. Tästä seuraa, että tällaisten toimenpiteiden implisiittinen mutta ilmeinen tavoite on vaikuttaa asianomaiseen kolmanteen valtioon, kuten käy ilmi valituksesta annetun tuomion 68 ja 69 kohdasta. Näin ollen näissä määräyksissä annetaan neuvostolle toimivalta antaa riidanalaisen asetuksen 2, 3, 6 ja 7 artiklassa säädettyjen kaltaisia rajoittavia toimenpiteitä.
- 111 Kuten neuvosto perustellusti esittää ja kuten edellä 11 kohdassa olevasta riidanalaisen asetuksen 20 artiklasta käy ilmi, kyseessä olevat rajoittavat toimenpiteet koskevat lisäksi henkilöitä ja tilanteita, jotka kuuluvat jäsenvaltioiden henkilöllisen ja maantieteellisen lainkäyttövallan alaan.
- 112 Venezuelan bolivariaanisen tasavallan tekemä viittaus kansainvälisen tuomioistuimen 14.2.2002 antamaan tuomioon (11.4.2000 annettu pidätysmääräys (Kongon demokraattinen tasavalta v. Belgia), kansainvälisen tuomioistuimen oikeustapauskokoelma 2002, s. 3) ei ole merkityksellinen, koska kyseinen asia koski tilannetta, joka on erilainen kuin nyt käsiteltävässä asiassa kyseessä oleva tilanne. Kyseinen asia koski nimittäin kansainvälistä pidätysmääräystä, jonka Belgian kuningaskunta antoi Kongon demokraattisen tasavallan ulkoasiainministeristä, jotta hänet pidätettäisiin ja luovutettaisiin Belgian kuningaskuntaan ”kansainvälisen humanitaarisen oikeuden vakavina loukkauksina” pidettävien väitettujen rikosten perusteella. Mikään nyt käsiteltävässä asiassa ei osoita, että unioni olisi käyttänyt toimivaltaansa Venezuelan bolivariaanisen tasavallan lainkäyttövaltansa nimienomaisesti kuuluvalla alueella tai siihen kuuluvia henkilöitä kohtaan.
- 113 Päinvastoin unionin toimivalta antaa rajoittavia toimenpiteitä kuuluu yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan osana SEU 3 artiklan 5 kohdasta ja SEU 21 artiklasta ilmenevien unionin tavoitteiden ja arvojen mukaisesti annettavien unionin itsenäisten toimenpiteiden piiriin; näitä tavoitteita ovat muun muassa tavoite edistää muualla maailmassa demokratiaa, oikeusvaltioperiaatetta, ihmisoikeuksien ja perusvapauksien yleismaailmallisuutta ja jakamattomuutta, ihmisarvon kunnioittamista sekä Yhdistyneiden kansakuntien peruskirjan ja kansainvälisen oikeuden periaatteiden noudattamista. Niiden tarkoituksena on erityisesti varmistaa, että kansainvälisestä oikeudesta ja yleismaailmallisista tai lähes yleismaailmallisista kansainvälisistä välineistä ja erityisesti Yhdistyneiden kansakuntien peruskirjan 1 artiklasta johtuvien periaatteiden noudattamista koskevia kaikkien osapuolten välisiä velvoitteita noudatetaan, perusoikeuksia ja erityisesti kidutuksen kieltoa kunnioitetaan, demokratian periaatteita noudatetaan ja lapsen oikeuksia suojellaan. On yhteisen ”oikeudellisen intressin” mukaista, että kyseessä olevia oikeuksia suojellaan (ks. vastaavasti ja analogisesti tuomio Barcelona Traction, Light and Power Company, Limited, kansainvälisen tuomioistuimen oikeustapauskokoelma 1970, s. 3, 33 ja 34 kohta ja tuomio Syytteesenpano- ja luovutusvelvoitteeseen liittyvät kysymykset (Belgia v. Senegal), kansainvälisen tuomioistuimen oikeustapauskokoelma 2012, s. 422, 68–70 kohta).
- 114 Näin ollen Venezuelan bolivariaanisen tasavallan tätä koskevat argumentit on hylättävä.
- 115 Neljänneksi Venezuelan bolivariaanisen tasavallan väitteistä, jotka koskevat neuvoston väitettyä velvollisuutta ottaa huomioon kolmansien valtioiden ja erityisesti Yhdysvaltojen toteuttamat rajoittavat toimenpiteet, väitetysti kansainvälisen oikeuden vastaisia yksipuolisia rajoittavia

toimenpiteitä merkitsevien kyseessä olevien rajoittavien toimenpiteiden luonne ja haitallinen pakottaminen Venezuelan bolivariaanisen tasavallan kansan kehitystä koskevan oikeuden ja ihmisoikeuksien osalta, on todettava, että näihin on vedottu ensimmäistä kertaa vastauksessa.

- 116 Unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 84 artiklan 1 kohdan mukaan asian käsittelyn kuluissa ei saa vedota uuteen perusteeseen, ellei se perustu asian käsittelyn aikana ilmenneisiin oikeudellisiin seikkoihin ja tosiseikkoihin.
- 117 Oikeuskäytännön mukaan työjärjestyksen 84 artiklan 1 kohtaa sovelletaan myös väitteisiin tai argumentteihin (ks. vastaavasti tuomio 14.7.2021, AQ v. eu-LISA, T-164/19, ei julkaistu, EU:T:2021:456, 59 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen), joilla ei laajenneta kannekirjelmässä esitettyjä kanneperusteita tai väitteitä.
- 118 Asiakirja-aineistosta ei kuitenkaan ilmene, että edellä 115 kohdassa luetellut väitteet perustuisivat asian käsittelyn aikana ilmenneisiin oikeudellisiin seikkoihin ja tosiseikkoihin.
- 119 Kyseiset väitteet on näin ollen jätettävä tutkimatta työjärjestyksen 84 artiklan perusteella.
- 120 Tämän seurauksena edellä esitetyn perusteella neljäs kanneperuste on hylättävä ja näin ollen koko kanne on hylättävä.

Oikeudenkäyntikulut

- 121 Unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 133 artiklan mukaan ratkaisu oikeudenkäyntikuluista annetaan tuomiossa tai määräyksessä, jolla asian käsittely päätetään. Työjärjestyksen 219 artiklan mukaan ratkaisuissa, jotka unionin yleinen tuomioistuin tekee sille ratkaisun kumoamisen jälkeen palautetussa asiassa, unionin yleinen tuomioistuin päättää oikeudenkäyntikuluista, jotka ovat aiheutuneet yhtäältä asian käsittelystä unionin yleisessä tuomioistuimessa ja toisaalta muutoksenhakuasian käsittelystä unionin tuomioistuimessa. Lopuksi työjärjestyksen 134 artiklan 1 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, veloitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut.
- 122 Nyt käsiteltävässä asiassa unionin tuomioistuin kumosi valituksen johdosta antamassaan tuomiossa alkuperäisen tuomion ja määräsi, että oikeudenkäyntikuluista päätetään myöhemmin. Tässä tuomiossa on siis päätettävä oikeudenkäyntikuluista, jotka ovat aiheutuneet alkuperäisestä asian käsittelystä unionin yleisessä tuomioistuimessa, muutoksenhakuasian käsittelystä unionin tuomioistuimessa ja asian palauttamista seuranneesta tästä käsittelystä.
- 123 Koska neuvosto on hävinnyt muutoksenhakuasian unionin tuomioistuimessa, se vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan ja veloitetaan korvaamaan Venezuelan bolivariaaniselle tasavallalle tästä menettelystä aiheutuneet oikeudenkäyntikulut.
- 124 Koska Venezuelan bolivariaaninen tasavalta on hävinnyt asiakysymyksen unionin yleisessä tuomioistuimessa palautetun asian käsittelyssä niiden argumenttien perusteella, jotka se esitti muutoksenhakua edeltäneessä unionin yleisen tuomioistuimen käsittelyssä, se vastaa oikeudenkäyntikuluista näissä kahdessa menettelyssä.

Näillä perusteilla

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (suuri jaosto)

on ratkaissut asian seuraavasti:

- 1) **Kanne hylätään.**
- 2) **Euroopan unionin neuvosto vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan, ja se veloitetaan korvaamaan Venezuelan bolivariaanisen tasavallan oikeudenkäyntikulut, jotka ovat aiheutuneet muutoksenhakumenettelystä unionin tuomioistuimessa asiassa C-872/19 P.**
- 3) **Venezuelan bolivariaaninen tasavalta vastaa oikeudenkäyntikuluista, jotka ovat aiheutuneet unionin yleisessä tuomioistuimessa palautetun asian käsittelystä asiassa T-65/18 RENV sekä niistä oikeudenkäyntikuluista, jotka ovat aiheutuneet alkuperäisestä asian käsittelystä unionin yleisessä tuomioistuimessa asiassa T-65/18.**

van der Woude	Papasavvas	Spielmann
Marcoulli	da Silva Passos	Jaeger
Frimodt Nielsen	Kanninen	Gervasoni
Póltorak	Reine	Pynnä
Tichy-Fisslberger	Valasidis	Verschuur

Julistettiin Luxemburgissa 13 päivänä syyskuuta 2023.

Allekirjoitukset